

TRONDHEIM KOMMUNE

Miljøenheten

Hagebyen barnehage
Gina Krogs veg 20

N-

Vår saksbehandler
Elin Grønvold Aunet

Vår ref.
14/27320/ A10 &58
oppgis ved alle henv.

Deres ref.

Dato
02.01.2015

Hagebyen barnehage- tilsyn etter forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. - varsel om pålegg

Miljøenheten er tilsyns- og godkjenningsmyndighet etter *forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.* som regulerer barnas arbeidsmiljø. Miljøenheten gjennomførte 10.12.14 tilsyn ved Hagebyen barnehage.

Tilstede ved befaringen var:

Kjersti Lorentsen, styrer Hagebyen barnehage

Heidi Wannebo, assistent og styrerepresentant Hagebyen barnehage

Fra miljøenheten møtte

Bente Løvlie Høier, sjeffingeniør og Elin Grønvold. Aunet, rådgiver

Bakgrunn for tilsynet:

Miljøenheten gjennomførte i samarbeid med Oppvekstkontoret et elektronisk tilsyn ved alle barnehager i desember 2012. Dette tilsynet hadde fokus på:

- Avviksbehandling og revisjon av rutiner jfr §4 Internkontroll
- Kontroll av sikkerhet jfr §14 Sikkerhet og helsemessig beredskap
- Smittevern og rutiner for lekevask jfr §17 Smittevern

Formålet med tilsynet 10.12.14 var å gjennomgå barnehagens svar ved elektronisk tilsyn og granske barnehagens fremlagte dokumentasjon.

Rapporten omhandler eventuelle avvik og merknader som er avdekket under tilsynet. Det er ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens arbeid innenfor *forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.*:

- *Avvik* defineres som mangel på oppfyllelse av krav gitt i eller i medhold av lov eller forskrift.
- *Merknad* er forhold som ikke er i strid med krav fastsatt i eller i medhold av lov eller forskrift, men der tilsynsmyndigheten mener det er mulighet for forbedringspotensial.

Postadresse:
TRONDHEIM KOMMUNE
Miljøenheten
Postboks 2300 Sluppen
7004 TRONDHEIM

Besøksadresse:
Erling Skakkes gate 14

Telefon:
+47 72542550

Telefaks:
+47 72542551

Organisasjonsnummer:
NO 942 110 464

E-postadresse: miljøenheten.postmottak@trondheim.kommune.no
Internettadresse: www.trondheim.kommune.no

Regelverk:

- Lov av 2011-06-24 nr 29 om folkehelsearbeid (folkehelseloven)
- Forskrift av 1. desember 1995 om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.

Statens helsetilsyns veileder IS-2072 Miljø og helse i barnehagen, Veileder til forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler.

Beskrivelse av barnehagene

Hagebyen barnehage er en privat foreldreid barnehage. Lokaler og uteområde leies av Persaunet Hageby borettslag. Barnehagen har 17 barn i alderen 1-6 år.

1. Oppfølging av elektronisk tilsyn desember 2012***Dokumentasjon av avvik (jf §4)***

Ansatte melder som oftest avvik muntlig eller på notislagp til styrer som lukker avvikene selv, noterer på dugnadsliste eller kontakter nødvendige håndverkere. Avvik på rutiner og lignende, diskuteres på personalmøter. Avviksskjema er nylig utarbeidet, men er ikke tatt i bruk enda. Det finnes lite dokumentasjon på hvordan barnehagen fanger opp, og håndterer avvik.

Bestemmelsene om internkontroll stiller krav til at man skal jobbe forebyggende. For å avdekke om gjentatte hendelser gir behov for prosedyreendringer i internkontrollsystemet og for å avdekke trender, er det avgjørende at man har en oversikt over alle avvik, og kan gjennomgå disse. Rutiner for hvordan avvik skal dokumenteres, systematiseres, behandles og utkvitteres må beskrives og gjennomgås med ansatte. Dersom avvik ikke rettes innen kort tid, må det beskrives om det skal iverksettes avbøtende tiltak fram til permanente tiltak er iverksatt. Slike vurderinger skal dokumenteres.

Avvik nr.1: Hagebyen barnehage har ikke etablert en skriftlig rutine for håndtering av avvik og det foreligger ikke dokumentasjon på avvikshåndteringen.

Barnehagens ledelse må gjennomgå enhetens prosedyrer for å sikre at alle avvik og oppfølging av avvik dokumenteres, og at ledelsen har god oversikt over dette. Det må etableres rutiner for skriftlig systematisk avvikshåndtering. Dokumentasjonen skal inneholde beskrivelse av tiltak, framdriftsplan og eventuelle avbøtende tiltak fram til avvik er rettet.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. §4 Internkontroll.

Retting av bygningsmessige avvik (jf §4)

Det ble ved tilsynet opplyst at det ikke foreligger større meldte bygningsmessige avvik som ikke er rettet.

Gjennomgang av rutiner for å ivareta barnas arbeidsmiljø (jf §4)

Barnehagens rutiner knyttet til forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler er skriftliggjort og samlet i permer.

Barnehagen er medlem av Private barnehagers landsforbund (PBL), og har helt nylig gått til innkjøp

av PBLs HMS-system. Barnehagens ledelse er dermed i gang med en større revisjon av internkontrollsystemet. Ledelsen hadde ved tilsynet ikke kjennskap til ny veileder til forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v (Miljø og helse i barnehagen). Det er viktig at barnehagen gjennomgår sitt internkontrollsystem og kontrollerer at dette er i samsvar med krav i forskriften og ny veileder. PBL's system kan benyttes som mal for arbeidet, men det er viktig at det er barnehagens rutiner som skal beskrives. Det er en forutsetning at det er samsvar mellom det som er beskrevet og gjeldende praksis.

Det ble ved tilsynet opplyst om at gjennomgang av rutinene er fastlagt på et HMS-årshjul. Rutiner revideres fortløpende gjennom året på månedlige personalmøter, men alle rutiner er ikke gjennomgått de siste årene. Styrer opplyser at en målsetning er å få alt av rutiner og skjemaer tilgjengelig elektronisk. For å sikre oversikt over hvilke rutiner som er gjennomgått bør alle rutiner og revisjoner/gjennomganger dateres

Det kunne ved tilsynet ikke fremlegges dokumentasjon på at alle tema i forskriften er tilstrekkelig behandlet, og barnehagen mangler et system for jevnlig revisjon av internkontrollsystemet.

Avvik nr.2: Hagebyen barnehage har ikke et internkontrollsystem i samsvar med forskriftens krav til systematikk og dokumentasjon.

For å rette avviket må veileder til forskriften gjennomgås, og det må etableres skriftlige rutiner for å ivareta forskriftens bestemmelser.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. §4 Internkontroll.

Sikkerhet på innendørs lekeareal (jf §14)

Styrer ved barnehagen har foretatt gjennomgang av barnas arbeidsmiljø inkludert sikkerhet for barn på innelekeområdet. Det er benyttet sjekkliste utarbeidet av PBL. Rutine for gjennomføring og oppfølging av disse kontrollene er ikke skriftliggjort.

Sikkerhet på utendørs lekeareal (jf §14)

Barnehagen har rutiner for visuell kontroll av utelekeområdet hver morgen. Denne rutinen gjennomgås og diskuteres stadig på personalmøter for sikre en felles forståelse av fokusområder, men rutinen er ikke skriftliggjort.

Kontroll av sikkerhet på utendørs lekeareal gjennomføres årlig av eksternt firma (Lekeplasskontrollen). Styrer mottar rapport med oversikt over feil og mangler som må utbedres, og rapport fra siste kontroll i mai 2014 ble fremlagt ved tilsynet. Det ble ved kontrollen avdekket 1 B-feil (kjetting på husker) og 14 C-feil. Ved tilsynet ble det opplyst at B-feilen og de fleste av C-feilene var utbedret. Mye av vedlikeholdet på lekeplassen foregår på dugnader og er dermed beskrevet på dugnadslister, men er ut over dette ikke dokumentert.

Det bør foretas en risikovurdering ved mottagelse av slike tilstandsrapporter og vurderes om lekeapparat med feil/mangler bør stenges eller ha ekstra tilsyn frem til feil er utbedret. Slike vurderinger bør dokumenteres i avvikssystemet.

Merknad nr.1: Feil og mangler påpekt i årlig rapport fra lekeklasskotrollør bør føres som avvik med frist for lukking for å ha bedre kontroll over utkvittering av disse. Det bør i tillegg foretas en risikovurdering ved mottagelse av rapport fra lekeklasskotrollør for å vurdere behov for avbøtende tiltak.

Vask av leker (jf §17)

Barnehagen har tidligere praktisert vask av alle leker 3-4 ganger årlig på dugnad, samt ved ferier. Per i dag gjennomføres systematisk vask av leker annen hver måned, samt noe hyppigere ved behov. Gjennomført lekevask dokumenteres. I tillegg har barnehagen en sirkulering av leker, slik at noen leker blir satt bort for en periode. Rutinene for lekevask er ikke i samsvar med Folkehelseinstituttets ”Faglige råd om barnehager og smittevern” og Trondheim kommunes faktaark ”[Hygiene i barnehager og skoler](#)” (revidert mars 2013) som sier at leker som erfaringsmessig ofte puttes i munnen bør vaskes ukentlig, og skal vaskes minst hver 14. dag. I tillegg vil det i smittesituasjoner også være et behov for intensivt renhold av utsatte leker.

Miljøenheten presiserer at kravet om lekevask minst hver 14.dag gjelder de lekene som de minste barna ofte putter i munnen. Andre leker kan vaskes sjeldnere. Det må derfor foretas en risikovurdering for å avdekke hvilke leker dette gjelder, og etableres tilfredsstillende rutiner for vask av disse hver 14.dag.

Avvik nr 3 Hagebyen barnehagen har ikke tilfredsstillende rutine for vask av leker.
Barnehagen må etablere rutiner som sikrer at leker som erfaringsmessig ofte puttes i munnen vaskes minst hver 14. dag

Avviket er hjemlet i *forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. §17 Smittevern.*

2. Forhold avdekket ved befaring av barnehagens lokaler

Sikkerhet på barnehagens innelekeområde.

Det ble ved befaringen påpekt forhold som kan medføre risiko for barneulykker. Det var ved tilsynet usikkert om speil på stellerom som det var usikkert om var sikret mot knusing. Høy flyttbar reol/tralle på hovedrom med TV/Cd-spiller var ikke sikret mot velting. Barnehagens ledelse opplyste ved tilsynet at speil skulle sjekkes ut og at reolen skulle fjernes.

Støy fra ventilasjonsanlegg

Ved befaring av lokalene ble det registrert noe høyt lydnivå fra ventilasjonsaggregatet. Ventilasjonsanlegget er fra 2010 og aggregatet er plassert inne på et av leke- og oppholdsrommene. Det er sannsynlig at dette lydnivået overskrider kravene til lydnivå fra tekniske installasjoner i TEK/NS8175 klasse C.

Avvik nr.4: Det ble ved tilsynet observert forhøyet lydnivå fra ventilasjonsaggregat i leke- og oppholdsrom.

For at avviket skal rettes må det iverksettes tiltak for å redusere lydnivå fra aggregatet slik at det er i samsvar med kravene i byggeteknisk forskrift og NS8175. Det må fremlegges dokumentasjon i form av lydmåling etter tiltak.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. §21 Lydnivå.

Miljøenhetens konklusjon

Hagebyen barnehage har etablert en del rutiner for å ivareta barnas arbeidsmiljø, men dette er i varierende grad skriftliggjort. Barnehagens ledelse må gjennomgå enhetens internkontrollsystem og kontrollere at dette er i samsvar med krav i forskriften og ny veileder. Rutinebeskrivelser og praksis må stemme overens. Rutine for hvordan avvik skal fanges opp, dokumenteres, behandles og utkvitteres må også etableres.

Tilsynet avdekket 4 avvik fra *forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.* som må rettes.

Miljøenheten ber om skriftlig bekreftelse **innen 15.03.15** på at avvikene er rettet.

Ved manglende dokumentasjon og bekreftelse på at avvik er rettet innen fristen, er denne rapporten å betrakte som et varsel om at pålegg vil bli gitt for at forholdene skal bringes i orden. Vi viser i denne forbindelse til Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker § 16 om forhåndsvarsling og Lov om folkehelsearbeid §14 om retting.

Med hilsen
TRONDHEIM KOMMUNE

Marianne Langedal
miljøsjeff

Elin Grønvold Aunet
rådgiver

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

Vedlegg:

Kopi: Trondheim kommune, Oppvekstkontoret